

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Т. М. БОЛОТОВА, канд. екон. наук, доц.,
голова ЦК економіки, управління та адміністрування
Харківський торговельно-економічний коледж КНТЕУ, м. Харків, Україна

В. Ю. ОНІСІФОРОВА, канд. екон. наук, доц.,
доц. кафедри економіки і підприємництва
Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна

2020 рік став дуже важливим та, певною мірою, переламним для освітньої галузі в Україні. Вперше дистанційна форма навчання отримала такі масштаби вимушеного застосування на всіх освітніх рівнях. Тривалість та охоплення дистанційною формою освітнього процесу дає можливість для підведення деяких підсумків стосовно її застосування у вітчизняних умовах.

Основними висновками з практики застосування дистанційної форми навчання можна визначити наступні:

- низька ефективність дистанційної форми навчання на рівнях молодшого та середнього шкільного віку;
- задовільна ефективність дистанційної форми навчання для учнів старшого шкільного віку за умови дотримання низки умов;
- достатньо висока ефективність використання дистанційної форми навчання для організації освітнього процесу у закладах передвищої та вищої освіти при підготовці фахівців за спеціальностями, які не передбачають значного обсягу лабораторних занять.

На основі отриманого практичного досвіду проведення освітнього процесу в дистанційному форматі в закладах передвищої та вищої освіти можна сформулювати також певні вітчизняні особливості, які мали місце під час його реалізації.

Дистанційна форма навчання викликала зацікавленість у студентів та не привела до суттєвого відхилення кількості відвідувачів занять у онлайн-форматі. Така ситуація пов'язана з тим, що:

- сучасним студентам значно ближчим є спілкування за допомогою різних мобільних додатків та онлайн-платформ, ніж реальне спілкування в навчальній аудиторії;
- дистанційна форма навчання дозволила більш ефективно організовувати та використовувати час, поєднувати навчання і роботу;
- дистанційна форма навчання надала можливість для більшого обсягу використання наглядних матеріалів під час навчального процесу.

Говорячи про обмеження, які мали місце для ефективного впровадження дистанційної форми навчання, слід обов'язково відзначити наступні:

- технічні обмеження, бо дистанційна форма навчання вимагає доступу до швидкісного Інтернету та наявності у викладачів та студентів технічних засобів відповідного рівня;

- необхідність посиленого контролю за поточним виконанням завдань відповідно до навчального плану через поступове послаблення мотивації до навчання з подовженням карантинних обмежень;

- відсутність зорового контакту з частиною студентів, які через побутові умови або особисті вподобання не використовують у навчальному процесі камеру;

- схильність значної частини студентів до спілкування у письмовій формі за допомогою особистих або загальнодоступних повідомлень, а не за допомогою мікрофона, що в певній мірі, сповільнює темпи викладання матеріалу під час заняття.

Слід відзначити, що вище означені обмеження, вимагають від викладача додаткових зусиль для ефективної організації освітнього процесу у дистанційній формі, які зможуть врахувати, насамперед, технічні обмеження, які має частина студентів.

Фактично викладання дисциплін має реалізовуватися у двох форматах – онлайн-форматі для студентів, які мають доступ до швидкісного Інтернету для ефективної участі в освітньому процесі в режимі реального часу, та у офлайн-форматі, який може виглядати як створення навчального курсу на таких освітніх платформах, як Moodle або Google Classroom та інші, де мають бути продубльовані всі навчальні матеріали з необмеженим за часом доступом.

Таким чином, можна зробити висновок, що дистанційна форма стала, з одного боку, викликом для освітян, а, з другого боку, стала дійсно виходом в ситуації необхідності організації освітнього процесу в умовах незадовільної епідеміологічної ситуації. Подальше використання такої форми, безумовно, має перспективи навіть після закінчення пандемії COVID-19, та надалі, безумовно, отримає подальше поширення в освіті.

Література:

1. Онісіфорова В. Ю. Особливості реалізації навчального процесу при викладанні дисциплін економічного профілю в умовах карантинних обмежень / «Організаційно-методологічне забезпечення підготовки фахівців: тенденції, проблеми та шляхи їх вирішення (з нагоди 90-річчя ХНАДУ)»: *Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-методичної інтернет-конференції з проблем вищої освіти і науки* (18 листопада 2020 р.). Харків, ХНАДУ, 2020. С. 137-138. URL: <http://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=1540> (дата звернення 21.01.21).

2. Онісіфорова В. Ю. Самостійна робота здобувачів вищої освіти як обов'язкова складова процесу опанування дисциплін при дистанційному форматі навчання / «Організаційно-методологічне забезпечення підготовки фахівців: тенденції, проблеми та шляхи їх вирішення (з нагоди 90-річчя ХНАДУ)»: *Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-методичної інтернет-конференції з проблем вищої освіти і науки* (18 листопада 2020 р.). Харків, ХНАДУ, 2020. С. 159-160. URL: <http://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=1540> (дата звернення 21.01.21).